

Jireček pravi, da je „a priori“ nemogoče, da bi se v Rodopskih planinah ohranile take stare pesmi, ker so ondi neprenehoma besneli boji med Bizantinci, Bolgarji, Srbi in Turki. Rodopske planine so tudi že precéj znane, pa nikdo ne vé o tem nič. Drugi razlog je ta, da v teh pesmih ni nikakšnega stalnega merila. — Iz tega sklepajo, da je ta zbirka delo narodnega šovinizma. Bolgarski zanesenjaki da so posneli iz narodnega pes-

ništva nekoliko izrazov in rekov, prestrojili imena, hoteč pokazati, da je bolgarski narod najstarejši, da je prvi med indoevropskimi narodi, ker so jim sovražni Grki očitali, da so hunskega rodú in nesposobni za kulturo. — To trditev podpira še čudna sličnost teh pesmij s sanjarijami Rakóvskega, ki je nekaj let poprej v svojem „Pokazalcu“ ali „R'kovodstvu“ načrtal celi vspered, kako so Bolgarji šli iz Indije. (Konec.)

Razne stvari.

Naše slike.

Mnogim našim čitateljem je vsaj po imenu znan izumitelj svetovnega jezika ali volapüka. Danes podajemo njegovo sliko na prvem mestu in tukaj-le nekaj črtic iz njegovega življenja.

Ivan Martin Schleyer se je rodil dné 18. maela srpana l. 1831. Njegov oče je bil učitelj. Deček je kazal že zgodaj veliko nadarjenost. Tudi v gimnaziji je bil vedno prvak in večkrat preskočil kak razred. Na vseučilišču je poslušal bogoslovje, jezikoslovje in modroslovje. L. 1856. so ga posvetili za mašnika. Kot dušni pastir je bil jako delaven in si s tem celó izpodkopal zdravje. Bil je radodaren ubožcem, odkritosrčen vsakomur. Pisateljval je po malem in se bavil z jeziki. L. 1867. je postal župnik, a užil v tej službi mnogo bridkosti, celó štirimesečni zapor. Jezikoslovje je gojil neprestano, zlasti še od l. 1875. nadalje. Naučil se je več ali manj teh-le jezikov: švedskega, ogerskega, kitajskega, rumenskega, retoromanskega, holandskega, danskega, laškega, poljskega, češkega, hrvaškega, slovenskega, venskega, lužiško-srbskega, španskega, portugalskega, turškega, sirskega, grškega, latinskega, hebrejskega, arabskega, norveškega, štirih zamorskih jezikov, anamskega, dajaškega, sanskrita, siamskega, prakrita, jezika zendskega, kuan-hoa, holontala in drugih. S tem obširnim znanjem jezikov se je lotil posebnega dela, da bi sestavil svetovni jezik. Leta 1877. je sestavil neko mešanico iz šestih jezikov, leto potem je izumil svetovni splošni alfabet, l. 1878. je že sestavljal slovnico svetovnega jezika volapüka. Ko je bila slovnica natisnjena, takoj je zaslovelo Schleyerjevo ime, in „volapük“ je postal svetovna znamenitost. Urno so se ga poprijeli po raznih deželah, časopisi so jeli izhajati v tem jeziku, katerega se uči tisoč in tisoč privržencev. Schleyer živi, odkar je doživel toliko uspeha, največ za svoj svetovni jezik. — Volapük je jako preprost jezik, v 8—10 urah se naučiš celé slovnice. Besede so tudi preproste in izbrane iz različnih jezikov. — Seveda ne more tak umeten jezik nikdar seči globoko med ljudi, a gotovo je velik napredek za človeštvo in dober pomoček za kupčijstvo, da je

občevanje tako lahko. Zato štejemo po pravici Schleyerja med velike može sedanje dóbe. — Ob samostanskih vratih. Ljubezniv prizor in krasen zagovor samostanov! Razlagati nam te slike pač ni treba. — Zidarski donašalki ali „maltarici“, kakor bi rekli po navadi, sta narejeni po neki stari fotografiji. Kako istinito je vse narisano! Tipus obrazov je laški. — Notranjščina „Pantheon“ v Rimu. Kaj je Pantheon, to nam je razkladal lani pisatelj rimskih spominikov. Bil je nekdanj poganski tempel, potem katoliška cerkev, dandanes je to znamenito stavbo laška vlada onesvetila in v njej pokopala Viktorja Emanuela. Prav te dni so v Pantheonu obhajali Lahi svojo slavnost v spomin, da šo pred 25 leti oropali sv. očeta Rima in svetne oblasti. Prežalostni spomini! — Kraška kuhinja spada k našemu spisu „Izprehod na Notranjsko“, ki tudi v tej številki ni mogel na vrsto.

Dva grobova. Smrt je pred kratkim vzela Slovencem dva vrla moža in pisatelja. Dné 17. kimovca je umrl na Šmarni gori pri Ljubljani duhovnik **France Štrukelj**, jako plodovit pisatelj. Rojen je bil 29. listopada l. 1841., v mašnika posvečen je bil l. 1865. Pisal je za Matico, družbo sv. Mohorja in za Novice. Najbolj se je bavil z zemljepisjem in rad čital potopise. Z imenom Jaroslav je izdal marsikak sad svojega truda med svet. Poslednja leta je jako bolehal. Mož je vreden, da mu postavimo dostojen spominik, in lepo prosimo vse njegove znance, da bi nam poročali o njegovem življenju in delovanju. — **Josip Lendovšek** je drugi mož, za katerim žaluje „Dom in Svet“, dejal bi, tudi zaradi osebnega prijateljstva. Bil je profesor v Beljaku in se mnogo pečal z jezikoslovjem slovenskim. L. 1890. je izdal: „Slov. Elementarbuch“ in „Kurze method. Anleitung zum Unterrichte in der slov. Sprache“. Dné 19. kimovca mu je prestrigla smrt mlado življenje; bil je star šele 42 let. Za njim žaluje vdova s čvetero otroki. Našemu listu je bil prijatelj od njegovega početka in se je vedno pripravljal, da tudi zanj kaj spiše. Bil je vernega katoliškega srca, zato upamo, da mu sedaj sveti večna luč.